

علوم و فنون ادبی

۱- عنوان «ادیب‌المالکی» متعلق به چه کسی است؟ وی این عنوان را از جانب چه کسی دریافت کرد؟

- (۱) فتحعلی‌خان صبای کاشانی - فتحعلی شاه
(۲) میرزا محمد صادق امیری - مظفرالدین شاه
(۳) فتحعلی‌خان صبای کاشانی - مظفرالدین شاه
(۴) میرزا محمد صادق امیری - فتحعلی شاه

۲- فروغی بسطامی در سرایش کدام قالب سرآمد بود و در این نوع شعر مقلد چه کسانی است؟

- (۱) قصیده‌سرایی - شاعران سبک عراقی
(۲) داستان‌سرایی - شاعران دوره خراسانی
(۳) غزل‌سرایی - شاعران سبک عراقی
(۴) حماسه‌سرایی - شاعران دوره خراسانی

۳- پدیدآورنده تمام آثار در کمانک مقابل آن درست آمده است، به جز

- (۱) تاریخ تطور نظم فارسی (ملک‌الشعراى بهار) - چرند و پرند (دهخدا)
(۲) سه تابلوی مریم (میرزاده عشقی) - سبک‌شناسی (ملک‌الشعراى بهار)
(۳) سرگذشت حاجی‌بابای اصفهانی (جیمز موریه) - شمس‌الدین و قمر (میرزااحسن‌خان بدیع)
(۴) داستان باستان (محمدباقر میرزاخسروی) - ایده‌آل (میرزاده عشقی)

۴- پدیدآورندگان چند اثر در برابر آن درست آمده است؟

«خداوندنامه (صبای کاشانی) - گنجینه نشاط (نشاط اصفهانی) - منشآت (ادیب‌الممالک فراهانی) - شمس و طغرا (میرزا حبیب اصفهانی) - قطعه قلب مادر (ایرج میرزا) - روزنامه مجلس (محمدتقی بهار) - تاریخ مختصر احزاب سیاسی ایران (ناظم‌الاسلام کرمانی) - تاریخ بیداری ایرانیان (ملک‌الشعراى بهار)»

- (۱) سه (۲) هشت (۳) پنج (۴) شش

۵- توضیح مقابل کدام روزنامه دوره بیداری نادرست است؟

- (۱) سروش: روزنامه‌ای بود که میرزا جهانگیرخان در استانبول به کمک دهخدا منتشر می‌کرد.
(۲) بهار: نشریه‌ای است که میرزا یوسف‌خان اعتصامی آشتیانی در سال‌های مشروطه و در دوره بیداری منتشر می‌کرد.
(۳) نسیم شمال: روزنامه‌ای که در رشت توسط سیداشرف‌الدین گیلانی به هدف بیداری مردم و به زبان ساده منتشر می‌شد و خوانندگانش در تهران از رشت بیش‌تر بودند.
(۴) قرن بیستم: روزنامه‌ای است متعلق به میرزاده عشقی، او در این روزنامه با هدف بیداری مردم به افشای اعمال پلید و مقاصد شوم رجال خائن زمان می‌پرداخت.

۶- توضیح کدام گزینه درباره شخصیت مقابل آن نادرست است؟

- (۱) در سبک خراسانی و با زبانی حماسی شعر می‌سرود و با ادبیات کهن آشنایی داشت. (ملک‌الشعراى بهار).
(۲) در به کارگیری تعبیرات عامیانه و آفریدن اشعاری ساده مهارت بسیار داشت، وی مبدع ترجمه منظوم است. (ایرج میرزا)
(۳) پیش از این نویسنده، سبک نویسندگان فارسی با تکلف و تصنع همراه بود، او با تغییر سبک در نگارش تکلف در نثر را از بین برد. (قائم مقام فراهانی)
(۴) وی مقلد جمال‌زاده و هدایت در ساده‌نویسی و صاحب بزرگ‌ترین لغت‌نامه زبان فارسی است. (دهخدا)

۷- چند مورد از مفاهیم زیر مورد توجه شاعران دوره بیداری نبوده است؟

«وطن / قانون‌خواهی / توجه به حقوق زنان / ترجمه آثار ادبیات پایداری جهان / بازتاب متون حماسی در شعر دوره بیداری / برانگیختن احساسات ملی و میهنی / مبارزه با استبداد و استعمار / انتقاد از نابسامانی‌ها»

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۸- پایه‌های آوایی کدام‌یک از ابیات زیر را می‌توان به دو شکل جدا کرد؟

- (۱) چه رخساره که از بدر منیر است
(۲) هر که را ذره‌ای از این سوز است
(۳) گنج در جای خراب اولی‌تر است
(۴) تا چشم بر ندوزی از هرچه در جهان است
لبش شکر فروش جووی شیر است
دی و فرداش نقد امروز است
گنج بود او در خرابی زان نشست
در چشم دل نیاید چیزی که مغز جان است

۹- وزن کدام مصراع در مقابل آن نادرست است؟

- (۱) هنگام صبح آمد، ای هم‌نفسان خیزید: مستفعلُ مفعولن مستفعلُ مفعولن
(۲) چه می‌گویم که عالم صد هزاران: مفاعیلن مفاعیلن فعولن
(۳) عمری در آن میانه چو بودم به نیستی: مستفعلن مفاعیلن مستفعلن مفاعیلن
(۴) مویم گرفت و در صف دردی‌کشان کشید: مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن

۱۰- همه بیت‌ها به جز گزینه دارای وزن یکسانی هستند.

- (۱) گر برآرند یک نفس بی‌دوست
(۲) یک موی ز زلف کافر تو
(۳) در عشق تو کار خویش هر روز
(۴) آن شد که ز وصل تو زدم لاف
دلوق و تسبیحشان شود زَنار
غارتگر صد هزار دیندار
از سر گیرم، زهی سر و کار
اکنون من و پشت دست و دیوار

۱۱- وزن عروضی بیت «دلا حذر کن از این خاکدان مردم خوار / که دیو هست در او بس عزیز و مردم خوار» با کدام بیت یکسان است؟

- (۱) قدم در نه اگر مردی در این کار
(۲) ای در درون جانم و جان از تو بی‌خبر
(۳) باد شمال می‌رسد، جلوه نسترن نگر
(۴) اگر دلم ببرد یار، دلبری رسدش
حجاب تو تووی از پیش بردار
و از تو جهان پر است و جهان از تو بی‌خبر
وقت سحر ز عشق گل بلبل نعره‌زن نگر
وگر بی‌رودم بنده پروری رسدش

۱۲- پایه‌های آوایی همه ابیات زیر را می‌توان به دو صورت جدا کرد، به جز

- (۱) بیرون ز صفات خرد و دانش و عقل است
(۲) تا عشق تو در میان جان است
(۳) زهی کان مه نهان اندر نهان است
(۴) گفتی که دلت بسوز در عشق
برتر ز ضمیر دل و اندیشه جان است
جان بر همه چیز کامران است
چو پیدا شد جهان اندر جهان است
یعنی که سپند عاشقان است

۱۳- تقطیع هجایی و ارکان مصراع‌ی از بیت زیر در کدام گزینه درست است؟

- «عقل را در رهت قدم برسدید»
(۱) -UU/-U-U/--U-
(۲) -UU/--UU/--U-
(۳) --U/---U/---
(۴) --U/U--U/U--
هرچه بودش ز بیش و کم برسدید

۱۴- تعداد پایه‌های آوایی کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) ای جلوه‌گر عالم، طاووس جمال تو
(۲) تیر عشقت بر دل و جان می‌خورم
(۳) در بحر نیلی فلک افتد هزار جوش
(۴) در کنج اعتکاف دلی بردبار کو
سرسبزی و شبرنگی وصف خط و خال تو
زخم زبیر پرده پنهان می‌خورم
گر یک خروش از دل پر غم برآورم
بر گنج عشق جان کسی کامگار کو؟

۱۵- وزن کدام بیت با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) گر مرد رهی چو رهروان باش
(۲) آفتاب عاشقان روی تو بس
(۳) بیچاره دلم ز نرگسش مسست
(۴) مانند حسین بر سر دار
در پرده راز خلود نهان باش
قبله سرگشتگان کوی تو بس
صد توبه به یک کرشمه بشکست
در کشتن و سوختن حسن باش

۱۶- وزن کدام یک از ابیات زیر ناهمسان است؟

- (۱) چشم خوش مست نیست لیک چو مستان خوش است
(۲) سر عشقت مشکلی بس مشکل است
(۳) حسن روی تو رونق جهان بشکست
(۴) ره می‌خانه و مسجد کدام است؟
چشم از آن است خوش که آن همه دستان خوش است
حیرت جان است و سودای دل است
عشق روی تو پشت جان بشکست
که هر دو بر من مسکین حرام است

۱۷- جناس در کدام گزینه با سایر گزینه‌ها متفاوت است؟

- (۱) ما به پری پریم سوی فلک
(۲) از گرم بنواخت ما را یار ما
(۳) باز یارم میل یاری می‌کند
(۴) مانده مائیم و ما همه اوئیم
زانکه اصلی است اصل گوهر ما
لاجرم بالا گرفته کار ما
تخم نیکی نیک می‌کارد به ما
اثری چون نماد ما ما

۱۸- نوع سجع در کدام گزینه متفاوت است؟

- ۱) فرآش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین بپرورد.
- ۲) حدیث سعدی که همچون شکر می‌خورند و رقعہ منشآتش که چون کاغذ زر می‌برند.
- ۳) سنگ سراچه دل به الماس آبدیده می‌سفتم و این بیت‌ها مناسب حال خود می‌گفتم.
- ۴) آزردهن دوستان خلاف راه صواب است و نقض رأی اولوالالباب.

۱۹- در کدام بیت، جناس همسان (تام) دیده نمی‌شود؟

- ۱) هر که گوید کلاغ چون باز است
 - ۲) کوته‌نظران را نبود جز غم خویش
 - ۳) این باد و بروت و نخوت اندر بینی
 - ۴) زنده‌دل از مرده نصیحت نبیوش
- نشونودش که دیده‌ها باز است
صاحب‌نظران را غم بیگانه و خویش
آن روز که از عمل بیفتی بینی [بروت = مجازاً کبر و غرور]
مرده دل از زنده نگیرد به گوش

۲۰- در کدام بیت، همه آرایه‌های «جناس ناهمسان - موازنه - واژه‌آرایی» دیده می‌شود؟

- ۱) خفتی و به خفتنت پراکنده شدیم
 - ۲) سلطان که به منزل گدایان آید
 - ۳) گر راه نمایی همه عالم راه است
 - ۴) این بار نه بانگ چنگ و نای و دهل است
- برخاستی و به دیدنت زنده بشدیم
گر بر سر بوریان نشیند شاید
ور دست‌گیری همه عالم چاه است
کاین بار شکار شیر و جنگ مغول است

۲۱- در ابیات کدام گزینه «اشتقاق» دیده می‌شود؟

- الف) چشم من روی شما هم به شما می‌بیند
 - ب) دو جهان را بفروشیم به یک جرعه می
 - پ) بزم عشق است و شما عاشق سرمست مدام
 - ت) جان چه باشد که کنم در قدمت ایثارش
- دیده‌ام دیده مگر نور ز انوار شما
گر خریدار بود بر سر بازار شما
تا ابد لطف خدا باد نگهدار شما
قاصرم گر همه عالم کنم ایثار شما
- ۱) الف - ب ۲) ب - پ ۳) الف - پ ۴) ب - ت

۲۲- ابیات کدام گزینه به لحاظ داشتن آرایه‌های «اشتقاق - ترصیع - جناس همسان - واژه‌آرایی - جناس ناهمسان» مرتب شده‌اند؟

- الف) گر سنگ همه لعل بدخشان بودی
 - ب) ای سرو روان و راحت نفس و روان
 - پ) طلب منصب فانی نکند صاحب عقل
 - ت) بگذار هرچه داری و بگذر که هیچ نیست
 - ث) نه گردن‌کشان را بگیرد به فور
- پس قیمت سنگ و لعل یکسان بودی
هر چند که غایبی فراموش نه ای
عاقل آن است که اندیشه کند پایان را
این پنج روزه عمر که مرگ از قفای اوست
نه عذرآوران را براند به جور
- ۱) ب - الف - پ - ث - ت ۲) الف - پ - ت - ب - ث ۳) ث - پ - الف - ب - ت ۴) پ - ث - ب - الف - ت

۲۳- نوع سجع به کار رفته در دو جمله پایانی زیر در قافیه کدام بیت دیده می‌شود؟

- «به حکم ضرورت سخن گفتم و تفرج‌کنان بیرون رفتم و در فصل ربیع که صولت برد آرمیده بود و ایام دولت ورد رسیده.»
- ۱) گر آنست منشور احسان اوست
 - ۲) گلستان کند آتشی بر خلیل
 - ۳) مر او را رسد کبریا و منی
 - ۴) کلاه سعادت یکی بر سرش
- ور این است توقیع فرمان اوست
گروهی بر آتش برد ز آب نیل
که ملکش قدیم است و ذاتش غنی
گلیم شقاوت یکی در برش

۲۴- در کدام گزینه، تعدد جناس ناهمسان دیده می‌شود؟

- ۱) گنج آزادی و کنج قناعت ملکی است
 - ۲) خمر دنیا با خمار و گل به خار آمیخته است
 - ۳) اگر بر بیان کند بهرام گوری
 - ۴) یونس اندر دهان ماهی شد
- که به شمشیر میسر نشود سلطان را
نوش می‌خواهی هلا! گر پای داری نیش دار
نه چون پای ملخ باشد ز موری
همچنان مونس الهی شد

۲۵- در کدام گزینه موازنه دیده می‌شود؟

هم خطّ تو پرده‌ها دریده
از قیّر چنین خطّی دمیده
و از خطّ تو خواست شد رمیده
در گرد خطّ تو نارسیده

(۱) هم زلف تو توبه‌ها شکسته
(۲) کس گرد قمر نشان نداده است
(۳) چون خواست نهاد پای از خط
(۴) مشکی که بر خطّ تو گردی است

روسی